

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Alexandra Krysla a soudců Mgr. Jana Šmakala a Mgr. Jaroslavy Křivánkové ve věci

žalobce: **M. B.**
zastoupen advokátem JUDr. Pavlem Tomkem, sídlem Polská
61/4, 360 01 Karlovy Vary

proti
žalovanému: **Krajský úřad Karlovarského kraje**, sídlem Závodní 353/88,
360 06 Karlovy Vary

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 6. 2022, č.j. KK/1211/DS/22-3,

takto:

- I. Žaloba se z a m í t á.
- II. Žádný z účastníků řízení n e m á právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

Napadené rozhodnutí

1. Žalobce se žalobou ze dne 15. 8. 2022, Krajskému soudu v Plzni (dále též jen „soud“) doručenou téhož dne, domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 6. 2022, č.j. KK/1211/DS/22-3 (dále jen „*napadené rozhodnutí*“), jímž bylo zamítnuto žalobcovo odvolání proti rozhodnutí Magistrátu města Karlovy Vary (dále jen „*prvoinstanční orgán*“) ze dne 29. 4. 2022, č.j. 786/OD/22-10/Klep. (dále jen „*prvoinstanční rozhodnutí*“), a toto rozhodnutí bylo potvrzeno. Prvoinstančním rozhodnutím byla zamítnuta žalobcova žádost o výměnu řidičského průkazu (č. X. vydaného dne 27. 9. 2011 Magistrátem města Most), jehož platnost uplynula.

II.

Žaloba

2. Žalobce uvedl, že s odkazem na svou žádost podanou dne 17. 1. 2022 u prvoinstančního orgánu uvádí, že je držitelem řidičského oprávnění skupiny „B“ uděleného dne 27. 9. 2011 Magistrátem města Most, tedy byl oprávněn žádat o vydání řidičského průkazu, kterému končí platnost řidičského průkazu nebo jehož řidičský průkaz je neplatný ve smyslu § 109 odst. 2 písm. d) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu). Tato skutečnost je nesporná z obsahu správního spisu. V době podání žádosti byl řidičský průkaz, o jehož výměnu se žádalo, již neplatný.
3. Žalobce konstatoval, že se neztotožňuje s názorem správních orgánů, že neprokázal obvyklé bydliště na území ČR, neboť obvyklé bydliště se prokazuje při prvním udělení řidičského oprávnění. V daném ohledu je nutné poukázat na závěry rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 31. 3. 2017, č.j. 30 A 11/2016-47, který se zabýval otázkou, zda při vydání mezinárodního řidičského průkazu ve smyslu § 111 zákona o silničním provozu je sledovanou podmínkou požadavek obvyklého bydliště. Krajský soud v Plzni jednoznačně uzavřel, že požadavek obvyklého bydliště je sledovanou podmínkou pro udělení řidičského oprávnění. Zřetelnou analogii je nutné shledat i v tomto řízení o vydání nového řidičského průkazu ve smyslu § 109 odst. 2 písm. d) zákona o silničním provozu, když logicky vzato již žalobce obdržel řidičské oprávnění, žádá pouze o nový řidičský průkaz, pro vydání řidičského oprávnění není zapotřebí splnit striktně podmínku obvyklého bydliště.
4. V daném kontextu je dle žalobce na místě rovněž citovat i pasáž z rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 1. 6. 2016, č.j. 30 A 78/2015-58: „*Procesní vadou byla především absence postupu správního orgánu I. stupně, kterým by si ujasnil obsah původní žádosti žalobce ze dne 2. 6. 2014 i žádosti doplněné podáním ze dne 5. 12. 2014. Pokud žalobce žádal o provedení pouhé změny údajů v řidičském průkazu podle § 108 zákona o silničním provozu a hodlal postupovat podle ustanovení § 109 odst. 2 písm. f) zákona o silničním provozu, pak kromě jiného bylo jeho povinností k žádosti o vydání řidičského průkazu podle ustanovení § 109 odst. 8 písm. c) téhož zákona přiložit jeho vlastní řidičský průkaz. Splněním tohoto zákonného požadavku by jako žadatel o vydání řidičského průkazu doložil, že je držitelem řidičského oprávnění. Takto ovšem správní orgán I. stupně nepostupoval, žalovaný tuto procesní vadu toleroval a oba správní orgány těžištěm správního řízení učinily otázku, zda žalobce má či nemá obvyklé bydliště na území České republiky. I tato otázka by byla předmětem dokazování v případě, že by předmětem řízení byla pouhá změna údaje v řidičském průkazu, neboť podle ustanovení § 109 odst. 8, písm. g) zákona o silničním provozu je nezbytné k žádosti o vydání*

řidičského průkazu podle § 109 odst. 6 téhož zákona přikládat listiny, které obvyklé bydliště žadatele prokazují. Nicméně podle soudu, řešení otázky existence obvyklého bydliště na území České republiky je věc až sekundární a má být vyřešena po objasnění prioritní otázky, zda žalobce je držitelem řidičského oprávnění. Tato prioritní otázka zůstala v celém řízení pominuta.“

5. Dle žalobce je totiž podstatný ten fakt, že řidičský průkaz je veřejnou listinou, osvědčením, s tím, že v něm zapsané údaje jsou nahlíženy jako platné; za podstatný je nutno označit údaj o datu udělení řidičského oprávnění. Důvodem, proč je v obecné rovině sledována podmínka obvyklého bydliště, je boj s řidičákovou turistikou. To se však týká pouze případů, kdy daný žadatel není držitelem řidičského oprávnění a žádá o jeho udělení na území ČR ve snaze obcházet příslušnou směrnici č. 2006/126/ES a judikaturu Soudního dvora EU. To není však tento případ, protože příslušné žalobci udělené řidičské oprávnění na území ČR je nahlíženo jako platné.
6. Žalobce poukázal na to, že v daném období roku 2011 získal řidičské oprávnění při splnění zákonných předpokladů, proto mu byl řidičský průkaz platně dne 27. 9. 2011 pod ev. č. EF 970165 Magistrátem města Most vydán s tím, že coby žadatel doložil přechodný pobyt. Od té doby využíval řidičského oprávnění a jím vlastněný řidičský průkaz jej opravňoval k řízení motorových vozidel v rámci celé Evropské unie a v dalších státech světa. Po celou dobu platnosti řidičského průkazu nebyla jeho platnost žádnými státními orgány zpochybněna. Žalobce přesto doložil svůj obvyklý pobyt na území v průběhu řízení (např. doložil nájemní smlouvu k nemovitosti, dále doložil i potvrzení o zdravotním pojištění), neboť i k této otázce se vede dle konstantní judikatury dokazování s tím, že za doklad prokazující obvyklé bydliště se považuje potvrzení o přechodném pobytu či nájemní smlouva k nemovitosti - viz § 2 hh) zákona o silničním provozu. Obojí měl žalobce k dispozici a předložil k důkazu, a to v průběhu správního řízení. Žalobce má za to, že prvoinstanční orgán, popř. žalovaný, měli žádosti vyhovět, jelikož žalobce řádně předložil listiny, které osvědčují existenci obvyklého bydliště, v řidičském průkazu, o jehož výměnu se žádalo, bylo obvyklé bydliště v roce 2011 zapsáno. Tedy s ohledem na důkaz veřejnou listinou, v němž jsou zapsané údaje nahlíženy jako platné, již jednou bylo prokázáno obvyklé bydliště s tím, že se jedná o údaj sekundární. Primární je udělení řidičského oprávnění, jak plyne z citované judikatury. Tímto způsobem je naplněn předpoklad pro vydání nového řidičského průkazu. Žalobce považuje napadené rozhodnutí za nezákonné, jelikož žalovaný se ve všech ohledech ztotožnil s názorem prvoinstančního orgánu, že důvodem pro zamítnutí žádosti žalobce bylo neprokázání obvyklého bydliště.

III.

Vyjádření žalovaného k žalobě

7. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby. Ve vyjádření k žalobě nejprve uvedl, že v postupu prvoinstančního orgánu neshledal takové pochybení, jež by opodstatňovalo postup žalovaného podle § 90 odst. 1 písm. a), b) nebo c) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „*správní řád*“), tedy zrušení rozhodnutí nebo jeho části a zastavení řízení, zrušení rozhodnutí nebo jeho části a vrácení věci k novému projednání správnímu orgánu, který rozhodnutí vydal nebo o změně rozhodnutí nebo jeho části. Po posouzení okolností daného případu žalovaný dospěl k závěru, že zamítnutí žádosti o vydání nového řidičského průkazu ČR je na místě, nemůže-li si být prvoinstanční orgán jist, že je Česká republika příslušná k jeho vydání, když žadatel nebyl schopen ani ochoten prokazovat obvyklost svého bydliště na území ČR, jestliže mu bylo již jednou řidičské oprávnění uděleno.

Prvoinstanční orgán tak nemohl zaručit, že vydání takového řidičského průkazu ČR by nebylo v rozporu se skutečností.

8. Dále žalovaný konstatoval, že podstatou podané žaloby je tvrzení žalobce, že rozhodnutí je nezákonné a že na vydání nového řidičského průkazu má právní nárok. Žalobce dále uvedl, že se neztotožňuje s názorem správních orgánů, že neprokázal obvyklé bydliště na území ČR, neboť dle názoru žalobce se obvyklé bydliště prokazuje při prvním udělení řidičského oprávnění. Vyslovením takového názoru žalobce do jisté míry deklaruje i své přesvědčení, že již žádné obvyklé bydliště prokazovat nehodlá. Obdobně jako v odvolacích důvodech žalobce rozvíjí žalobní body za pomoci dvou judikátů Krajského soudu v Plzni (ze dne 31. 3. 2017, č.j. 30 A 11/2016-47 a ze dne 1. 6. 2016, č.j. 30 A 78/2015-58) s tím, že žalovaný shodný názor s žalobcem nesdílel a o příhodnosti případů nebyl přesvědčen. Okolnosti řešených kauz soudem byly natolik specifické, že (dle názoru žalovaného) nedopadaly na právě projednávané vydání nového řidičského průkazu. Žalobce se domáhá vydání řidičského průkazu ČR a argumentuje tím, že je držitelem řidičského oprávnění. Je přesvědčen, že mu musí být řidičský průkaz vydán a na jeho výměnu že má právní nárok. Konstatování žalobce, že se neztotožňuje s názorem správních orgánů, není argumentem. Předmětem soudního sporu prvního z výše uvedených judikátů bylo vydání mezinárodního řidičského průkazu výměnou platného řidičského průkazu. Tento procesní akt má svá ustanovení zakotvená v § 111 zákona o silničním provozu. Rozdílnost v předmětu řízení žalovaný ostatně akcentoval v odůvodnění napadeného rozhodnutí, neboť věc výměny platného řidičského průkazu za mezinárodní není totožná s výměnou řidičského průkazu, jemuž končí platnost, za nový (čemuž ostatně odpovídají i samostatné paragrafy uvedené v zákoně, upravující výměny řidičských průkazů). Vydávajícím správním orgánem v roce 2011 byl Magistrátem města Most. Dle potvrzení MV ČR OAMP byl žalobce nově k přechodnému pobytu na území ČR přihlášen ode dne 17. 1. 2022 na adrese M., K. V. - D. Datum přihlášení k přechodnému pobytu na území ČR je přesně datem, kdy si žalobce podal žádost „o vydání nového řidičského průkazu ČR za již neplatný řidičský průkaz ČR“. Indicie provázející historii uděleného řidičského oprávnění na území ČR a uplynutím 10 let podaná žádost o prodloužení platnosti ŘP ČR nesou zřetelné znaky turistiky za řidičskými průkazy. Žalovaný také dodává, že v nyní projednávaném případě nejde o zkoumání podmínek před lety uděleného řidičského oprávnění, ale o zjišťování skutečného stavu věci (pro vydání nového řidičského průkazu ČR) prokazující existenci a obvyklost bydliště žalobce na území ČR ve smyslu zákona o silničním provozu a Směrnice Rady 91/439/EHS o řidičských průkazech. Žalovaný se rovněž odkazuje na odůvodnění napadeného rozhodnutí, v němž podrobně rozebral, proč považuje postup prvoinstančního orgánu za důvodný, opodstatněný a správný. Žalovaný nemůže souhlasit ani s přílehavostí druhého rozsudku Krajského soudu v Plzni (ze dne 1. 6. 2016, č.j. 30 A 78/2015), na který se žalobce odkazuje a v němž „soud přezkoumával zákonnost rozhodnutí žalovaného a na podkladě uplatněných žalobních tvrzení shledal, že řízení před žalovaným i před správním orgánem prvního stupně vykazuje vady spočívající v nevyřešení základní otázky, co vůbec je předmětem řízení. (...) Zásadní procesní vadou zůstalo absolutní neobjasnění otázky, zda žalobce byl vůbec držitelem platného řidičského oprávnění. To byla otázka stěžejní, protože vydání řidičského průkazu se jevílo jako úkon sekundární, neboť řidičský průkaz je veřejnou listinou, která ve smyslu ust. § 103 odst. 1 zákona o silničním provozu pouze osvědčuje řidičské oprávnění jeho držitele a jeho rozsah. Procesní vadou byla především absence postupu správního orgánu I. stupně, kterým by si ujasnil obsah původní žádosti žalobce ze dne 2. 6. 2014 i žádosti doplněné podáním ze dne 5. 12. 2014. Pokud žalobce žádal o provedení pouhé změny údajů v řidičském průkazu podle § 108 zákona o silničním

provozu a hodlal postupovat podle ustanovení § 109 odst. 2 písm. f) zákona o silničním provozu, pak kromě jiného bylo jeho povinností k žádosti o vydání řidičského průkazu podle ustanovení § 109 odst. 8 písm. c) téhož zákona přiložit jeho vlastní řidičský průkaz. Splněním tohoto zákonného požadavku by jako žadatel o vydání řidičského průkazu doložil, že je držitelem řidičského oprávnění.“ V nyní projednávané kauze rozhodně nebylo sporu o předmětu řízení. Jedná se o výměnu řidičského průkazu ČR za nový. Bylo na místě zjišťovat, zda žalobce skutečně na území ČR obvykle bydlí v době současné, jestliže požádal úřad nacházející se na území ČR o jeho výměnu, neboť členské státy EU vydávající řidičský průkaz mají povinnost zkoumat faktické splnění podmínek vydání řidičského průkazu stanovených unijní úpravou. Je tedy třeba zkoumat faktický stav obvyklého bydliště, nikoliv stav pouze formální. Důkazní břemeno ohledně této skutečnosti leží zcela na účastníkovi řízení, neboť pro osobu, která skutečně pobývá (resp. pobývala) na území České republiky a má zde též osobní vazby, není těžké doložit tyto pozitivní skutečnosti (viz judikát Nejvyššího správního soudu č.j. 6 As 210/2018-39). Pokud by správní orgán skutečnosti stran obvyklého bydliště žadatele ve smyslu zákona o silničním provozu a Směrnice Rady EHS o řidičských průkazech na území ČR neproověroval, mohlo by se jednat o prolomení, respektive ignorování vytvořeného právního rámce proti obcházení represivních opatření členských států Evropské unie v oblasti odnímání řidičských oprávnění či řidičských průkazů. Žalovaný považuje i tento žalobcův odkaz na uvedený judikát za nepřiléhavý.

9. Žalovaný dále uvedl, že souhrnně k žalobním bodům (3) až (8), v nichž žalobce opakovaně poukazuje na soudní judikáty a mylně se domnívá, že pokud má povinnost vyměnit řidičský průkaz, má na výměnu právní nárok, zmiňuje změny legislativy a platnost zákona o silničním provozu v době udělení řidičského oprávnění, poukazuje na implementaci pojmu obvyklého bydliště do zákona o silničním provozu jeho novelou, kdy prvoinstanční orgán vysvětlil v odůvodnění prvoinstančního rozhodnutí, proč postupoval tak, jak postupoval, a žalovaný se s tím ztotožnil a nadto upozornil, že posouzení předpokladů pro vydání nového ŘP ČR cizinci bez trvalého pobytu na území ČR není na účastníku řízení, ale na správních orgánech, neboť ony, potažmo Česká republika, osvědčují shodu údajů uvedených v řidičském průkazu se skutečností. Žalovaný je toho názoru, že oponentura žalobce ve smyslu dostatečnosti podkladů ve spojení a v porovnání s jeho přesvědčením o nepotřebnosti prokazovat obvyklost bydliště na území ČR, jestliže mu již jednou řidičské oprávnění uděleno bylo, je ve srovnání s garancí údajů uváděných v řidičském průkazu vydaném v ČR a ve vztahu k odpovědnosti za jeho vydání lichá. Podle čl. 7 bod 1. Směrnice Rady 91/439/EHS o řidičských průkazech, řidičské průkazy mohou být vydány pouze žadatelům ... b) kteří mají obvyklé bydliště na území členského státu, který řidičský průkaz vydal, nebo kteří mohou doložit, že už tam alespoň šest měsíců studují. Důkazy vyvracející více než důvodné pochybnosti o obvyklém zdržování se žalobce (vycházející ze skutečné domácnosti fyzické osoby a osobních vazeb) na území ČR předloženy nebyly.
10. Žalovaný uzavřel, že s odkazem na výše uvedené trvá na tom, že v průběhu řízení nedošlo ke krácení práv žalobce a bylo vůči němu postupováno v souladu se zákonem. Námitky uváděné žalobcem považuje žalovaný za vyvrácené, bezpředmětné a neopodstatněné. Dle názoru žalovaného nelze ze skutečností uváděných žalobcem v žalobě prokázat či dovodit nezákonnost napadeného rozhodnutí či takové vady řízení, které by odůvodňovaly zrušení napadeného rozhodnutí.

IV.

Posouzení věci soudem

11. Vzhledem k tomu, že žalovaný souhlasil s projednáním věci bez jednání a žalobce ve lhůtě dvou týdnů od doručení výzvy předsedy senátu nevyjádřil nesouhlas s projednáním věci bez jednání, ač byl poučen o tom, že v takovém případě se bude mít za to, že souhlas je udělen, rozhodl soud v souladu s § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s.ř.s.“) o věci samé bez jednání.
12. V souladu s § 75 odst. 1, 2 s.ř.s. vycházel soud při přezkoumání napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, a napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích žalobních bodů uplatněných v žalobě.

A.

13. Podle § 109 odst. 2 písm. d) zákona o silničním provozu se řidičský průkaz vydá držiteli řidičského oprávnění, kterému končí platnost řidičského průkazu nebo jehož řidičský průkaz je neplatný podle § 118. Podle § 118 písm. a) téhož zákona řidičský průkaz nebo mezinárodní řidičský průkaz je neplatný, jestliže uplynula doba jeho platnosti.
14. Podkladem pro vydání řidičského průkazu pro držitele řidičského oprávnění podle odstavce 2 písm. b) až g) je žádost o vydání řidičského průkazu (§ 109 odst. 6 zákona o silničním provozu). Podle § 109 odst. 7 téhož zákona musí míst žádost o vydání řidičského průkazu podle odstavce 6 musí písemnou formu a musí v ní být uvedena i adresa obvyklého bydliště žadatele na území České republiky.
15. Podle § 109 odst. 8 písm. f) zákona o silničním provozu, k žádosti o vydání řidičského průkazu podle odstavců 6 a 7 musí být přiložen doklad prokazující obvyklé bydliště žadatele, který nemá na území České republiky trvalý pobyt, nebo návrh jiného důkazního prostředku k jeho prokázání; dokladem prokazujícím obvyklé bydliště žadatele je zejména 1. osvědčení o registraci podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky, 2. výpis z katastru nemovitostí potvrzující vlastnická práva k nemovitosti, 3. nájemní smlouva k nemovitosti, 4. potvrzení zaměstnavatele o zaměstnání, 5. výpis z živnostenského rejstříku.
16. Co se rozumí „*obvyklým bydlištěm na území České republiky*“ stanoví § 2 písm. hh) zákona o silničním provozu, podle kterého je jí místo trvalého pobytu fyzické osoby na území České republiky, nebo pokud fyzická osoba nemá na území České republiky trvalý pobyt, místo na území České republiky, kde fyzická osoba 1. pobývá alespoň 185 dnů v kalendářním roce z důvodů osobních vazeb, kterými se rozumí zejména soužití ve společné domácnosti, rodinné vazby, vlastnictví nebo nájem nemovitosti, a popřípadě zároveň i z důvodů podnikání, výkonu jiné samostatně výdělečné činnosti nebo závislé práce na území České republiky, nebo 2. pobývá z důvodu osobních vazeb a pravidelně se na toto místo vrací, ačkoliv podniká, vykonává jinou samostatně výdělečnou činnost nebo závislou práci v jiném státě, není-li výkon takovéto činnosti v jiném státě omezen na dobu určitou.
17. Podle čl. 7 odst. 1 písm. e) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/126/ES ze dne 20. 12. 2006 o řidičských průkazech se řidičské průkazy se vydávají pouze žadatelům, kteří mají obvyklé bydliště na území členského státu vydávajícího průkaz nebo mohou doložit, že už tam alespoň šest měsíců studují. Podle čl. 12 Směrnice se „*obvyklým bydlištěm*“ rozumí místo, kde se určitá osoba obvykle zdržuje, tj. nejméně 185 dní v kalendářním roce, z důvodů osobních a profesních vazeb nebo v případě osob bez profesních vazeb z důvodu

osobních vazeb vyplývajících z úzkých vztahů mezi touto osobou a místem, kde bydlí. Za obvyklé bydliště osoby, jejíž profesní vazby jsou jinde než osobní vazby a která tedy střídavě pobývá na různých místech ve dvou nebo více členských státech, se však považuje místo jejích osobních vazeb, pokud se tam pravidelně vrací. Tato poslední podmínka se nepožaduje, pokud osoba pobývá v některém členském státě, aby zde vykonávala časově omezený úkol. Navštěvování vysoké školy nebo školy neznamena přesun obvyklého bydliště.

B.

18. Námitkami, které žalobce uplatnil v žalobě, se již v obdobných případech Krajský soud v Plzni zabýval. S ohledem na první část věty § 13 občanského zákoníku, podle kterého každý, kdo se domáhá právní ochrany, může důvodně očekávat, že jeho právní případ bude rozhodnut obdobně jako jiný právní případ, který již byl rozhodnut a který se s jeho právním případem shoduje v podstatných znacích, neměl soud žádný důvod se od těchto závěrů jakkoli odchýlit.
19. V rozsudku ze dne 19. 6. 2023, č.j. 57 A 50/2022 - 25 (rozsudky soudů rozhodujících ve věcech správního soudnictví jsou dostupné na www.nssoud.cz), k žalobnímu bodu o tom, že „obvyklé bydliště se prokazuje při prvním udělení řidičského oprávnění“, Krajský soud v Plzni uvedl: *„Již pouhým jazykovým výkladem výše citovaných zákonných ustanovení lze dospět k opačnému závěru, než jaký tvrdil žalobce. Z obsahu správního spisu je zřejmé, že žalobce požádal o vydání řidičského průkazu, jehož platnost končila, přičemž žalobce na území ČR neměl povolen trvalý pobyt. Ustanovení § 109 odst. 8 písm. f) zákona o silničním provozu jasně stanoví, že k žádosti o vydání řidičského průkazu musí být přiložen doklad prokazující obvyklé bydliště žadatele, nemá-li žadatel na území ČR trvalý pobyt. Žalobce se tedy mýlil, dovozoval-li povinnost prokázání obvyklého bydliště ČR pouze u udělení řidičského oprávnění (tedy v roce 2011), nikoli u vydání řidičského průkazu z důvodu končící platnosti (tedy v roce 2021). Je třeba si uvědomit, že předmětná právní úprava je koncipována tak, že uplynutím doby platnosti se řidičský průkaz stává neplatným, tudíž žadatel nežádá o prodloužení jeho platnosti, ale o vydání nového řidičského průkazu. A pro vydání řidičského průkazu pak zákon stanovuje konkrétní podmínky (mezi které patří prokázání obvyklého bydliště žadatele na území ČR), bez jejichž splnění řidičský průkaz vydat nelze (srov. § 110 odst. 2 zákona o silničním provozu, a contrario). Dále platí, že požadavek na prokázání obvyklého bydliště v rámci řízení o vydání nového řidičského průkazu z důvodu jeho končící platnosti není pouhou formalitou, jak to vnímá žalobce, když tvrdí, že postačuje, pokud v původním řidičském průkazu měl uvedeno místo (přechodného) pobytu, příp. pokud společně se žádostí doložil potvrzení o přechodném pobytu na území ČR. Podle názoru soudu z § 2 písm. hh) zákona o silničním provozu jednoznačně plyne, že zákonodárce vždy vyžaduje splnění podmínky osobních vazeb k území ČR, které následně demonstrativně vyjmenovává, přičemž k těmto osobním vazbám může eventuálně přibýt i vztah k určitému místu na základě vazeb profesních, avšak určující je vždy existence osobních vazeb. Z citovaného ustanovení je rovněž patrné, že žadatel musí v místě reálně pobývat, nestačí tedy pouze formálně evidovaný přechodný pobyt žadatele na území ČR, což bylo jediné, co v posuzovaném případě žalobce ve správním řízení doložil. Přitom platí, že důkazní břemeno je na straně žadatele, tj. v posuzovaném případě bylo na straně žalobce. Stejně závěry učinil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 28. 11. 2014, č. j. 4 As 204/2014 – 29: „institut obvyklého bydliště definovaného pro účely zákona o silničním provozu v jeho ustanovení § 2 písm. hh) požaduje, aby zde osoba pobývala po určitou dobu, čímž zákonodárce zřetelně vyjádřil materiální kritérium, tedy požadavek skutečného a nikoli pouze úředně evidovaného pobytu žadatele na území České republiky z důvodů jeho osobních vazeb k*

členskému státu. Předložení nájemní smlouvy a potvrzení o povolení k přechodnému pobytu proto samo o sobě nedokládá, že zde žadatel skutečně po zákonem požadovanou dobu pobýval; není totiž důležité, kolik důkazních prostředků žadatel předloží, ale důležitý je obsah vztahů jimi založených.“ Na nutnost faktického pobytu na území ČR poukazuje Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 7. 6. 2016, č. j. 7 As 71/2016 – 29, v němž uzavřel, že: „Pokud by Nejvyšší správní soud uznal, že žadateli stačí pro prokázání obvyklého bydliště pouze předložit potvrzení o umožnění přechodného pobytu, bylo by možné, aby takový žadatel získal obvyklé bydliště ve více členských státech Evropské unie, případně ve všech současně. Takový důsledek by byl zjevně v rozporu s úmyslem českého i unijního zákonodárce zabránit „turistice za řidičskými průkazy“ (viz např. rozsudek ze dne 12. 2. 2015, č. j. 7 As 287/2014 – 36, rozsudek Soudního dvora ve věci C-419/10 Hofmann, nebo důvodová zpráva k zákonu č. 297/2011 Sb., sněmovní tisk č. 300/0, rok 2011).“ V dané souvislosti lze citovat i z žalovaným odkazovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 2. 2019, č. j. 6 As 210/2018 – 39, v němž bylo judikováno následující: „[...] bylo běžnou správní praxí, že se správní orgány nespokojily pouze s formálním doložením podmínky obvyklého bydliště (doklad o nahlášeném přechodném pobytu, podnikatelském oprávnění, atd.), ale vyžadovaly, aby žadatel prokázal skutečné osobní vazby, z nichž bude zřejmé, že na území České republiky po stanovenou minimální dobu fakticky pobývá. Tuto praxi potvrzovala i judikatura správních soudů, která se zabývala výkladem ustanovení § 2 písm. hh) zákona o silničním provozu, z něhož plyne, co se rozumí obvyklým bydlištěm (resp. dříve přechodným pobytem) na území České republiky. V rozsudku ze dne 12. 2. 2015, č. j. 7 As 287/2014 – 36, Nejvyšší správní soud konstatoval, že „podle zákona o silničním provozu se musí jednat o pobyt nikoliv formální (tedy pouhé právo na území České republiky přechodně pobývat), nýbrž skutečný fyzický pobyt. Ze zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění účinném do 31. prosince 2011 (dále jen „zákon o pobytu cizinců“; viz zejména jeho ust. § 16 a § 93 odst. 2) totiž vyplývá, že samotné potvrzení o přechodném pobytu nedokládá délku trvání přechodného pobytu cizince na území České republiky, neboť k podání žádosti postačuje odhodlání občana EU zdržovat se na území České republiky déle než 3 měsíce, které následně nemusí být naplněno. K vydání potvrzení není ani nutné trvání přechodného pobytu na území České republiky po určitou dobu. [...] Z vnitrostátní i unijní úpravy jednoznačně plyne, že je nutné, aby žadatel prokázal svůj bližší vztah k území členského státu tím, že prokáže skutečnou délku svého pobytu na něm, a to nikoli pouze předložením dokumentu, který mu formálně pobyt na území členského státu umožňuje“. Obdobné stanovisko vyplývalo již z rozsudků ze dne 30. 4. 2013, č. j. 4 As 40/2012 – 26, a ze dne 13. 11. 2013, č. j. 6 As 47/2013 – 68. Také z ustálené judikatury Soudního dvora EU plyne, že členské státy vydávající řidičský průkaz mají povinnost zkoumat faktické splnění podmínek vydání řidičského průkazu stanovených unijní úpravou (srov. např. rozsudky Soudního dvora EU ze dne 26. 6. 2008 ve spojených věcech C-334/06 až C-336/06, či ze dne 26. 4. 2012 ve věci C-419/10). Je tedy třeba zkoumat faktický stav obvyklého bydliště, nikoliv stav pouze formální. “ Výklad předkládaný žalobcem je tedy ve zjevném rozporu s dikcí zákona, jakož i relevantní judikaturou Nejvyššího správního soudu, tudíž nemohl obstát. Naopak právní posouzení správních orgánů, že žalobce měl v řízení o předmětné žádosti prokázat své skutečné obvyklé bydliště na území ČR, bylo správné.”

20. Krajský soud v Plzni dále uvedl, že „pokud jde o jednotlivé dílčí argumenty uplatněné žalobcem v žalobě, pak žádný z nich soud neshledal důvodným. Nutno předeslat, že žalobcova argumentace se v mnohém shoduje s argumentací jiných žalobců, zastoupených stejným právním zástupcem, o jejichž žalobách zdejší soud v nedávné minulosti rozhodoval a jejichž argumentaci rovněž neshledal důvodnou. Je třeba zmínit zejména rozsudky zdejšího soudu ze

dne 20. 10. 2022, č. j. 57 A 64/2022 – 22, ze dne 29. 3. 2022, č. j. 57 A 119/2020 – 32, a ze dne 28. 3. 2022, č. j. 57 A 42/2021 – 30. Soud v nyní projednávané věci neshledal žádného důvodu, pro který by se měl od svého dřívějšího posouzení odchýlit. I v nyní posuzovaném případě platí, že žalobcem citovaná judikatura není přílehavá. V případě prvního z odkazovaných rozhodnutí zdejšího soudu (rozsudek ve věci sp. zn. 30 A 11/2016) je jasné patrné, že v dané věci byly posuzovány podmínky vydání mezinárodního řidičského průkazu, který ovšem ustanovení ohledně obvyklého bydliště neobsahuje a váže se na platný řidičský průkaz žadatele. Ani odkaz na druhý citovaný rozsudek zdejšího soudu (ve věci sp. zn. 30 A 78/2015) nebyl přílehavý, neboť v citovaném rozsudku soud poukázal na pochybení správních orgánů spočívající v nevyjasnění otázky předmětu řízení, když nebylo postaveno najisto, jaké řízení měl žadatel v úmyslu zahájit, resp. zda jeho žádost směřovala ke změně údajů v řidičském průkazu či ve vydání nového řidičského průkazu či udělení řidičského oprávnění a vydání řidičského průkazu. Správní orgány řešily otázku obvyklého bydliště, aniž by posuzovaly, zda je žadatel držitelem řidičského oprávnění. Za takové situace zůstalo zásadní procesní vadou neobjasnění otázky, zda žalobce je vůbec držitelem platného řidičského oprávnění. Ovšem v nyní projednávané věci ve správním řízení nebylo pochyb o předmětu řízení. Žalobce podal žádost o výměnu řidičského průkazu, jehož platnost měla uplynout dne 7. 10. 2021. Z uvedených důvodů se soud ztotožnil s argumentací žalovaného o nepřiléhavosti žalobcem odkazovaných rozhodnutí zdejšího soudu pro jím nyní posuzovaný případ žalobcovy žádosti o výměnu řidičského průkazu, u něhož končila platnost. Argumentace žalobce, že v roce 2011 získal řidičské oprávnění, když doložil přechodný pobyt na území ČR a že řidičský průkaz je veřejnou listinou, rovněž nebyla důvodnou. Předmětem nyní posuzovaného správního řízení byla žádost o vydání řidičského průkazu podaná v roce 2021, tudíž bylo třeba zkoumat splnění zákonných podmínek dle stavu v roce 2021, včetně podmínky prokázání obvyklého bydliště na území ČR. Proto bylo irelevantní, zda žalobce v roce 2011 prokázal přechodný pobyt.”

C.

21. K námitce žalobce o tom, že správními orgány předložil potvrzení o přechodném pobytu, nájemní smlouvu, potvrzení o zdravotním pojištění a v řidičském průkazu měl zapsáno bydliště, je vhodné uvést následující.
22. I v nyní souzené věci platí obdobně závěry, ke kterým Krajský soud v Plzni dospěl již v rozsudku ze dne 1. 10. 2014, č.j. 57 A 78/2013-49, ve kterém uvedl: „Chtěl-li být žalobce se svojí žádostí o vydání řidičského oprávnění úspěšný, bylo jeho povinností tvrdit takové skutečnosti a tyto následně prokázat, na základě kterých by bylo nutné dospět k závěru, že má na území České republiky obvyklé bydliště. Povinnost tvrdit pro rozhodnutí věci podstatné skutečnosti vyplývá ze samotného faktu, že je to žadatel, kdo v řízení o vydání řidičského oprávnění tvrdí, že jsou splněny všechny podmínky pro to, aby jeho žádosti bylo vyhověno. Žadatel je tak povinen konkrétním způsobem popsat časový rozsah stejně tak jako důvody svého pobytu na území České republiky. Není-li totiž znám časový rozsah a důvody pobytu žadatele na území České republiky, je zcela nemožné dospět k závěru, že žadatel má na území České republiky „obvyklé bydliště“. Povinnost prokázat tvrzené skutečnosti pak vyplývá z ustanovení § 52 věta první správního řádu, podle kterého jsou účastníci povinni označit důkazy na podporu svých tvrzení. V této souvislosti však nelze ani pominout, že opak, tj. že žadatel nemá na území České republiky „obvyklé bydliště“, prokázat objektivně nelze. Správními orgány tak není možné důvodně vytýkat, že k vyvrácení případného tvrzení žadatele nevedly dokazování. To by bylo možné teprve tehdy, pokud by žadatelem konkrétně tvrzené skutečnosti byly jím skutečně prokázány a správní orgán by za této situace stále tvrdil opak. Žalobce v průběhu správního řízení konkrétním způsobem nepopsal časový rozsah ani důvody svého pobytu na

území České republiky. Svoji obranu ve správním řízení založil pouze na právním názoru, že doložil-li některou z listin uvedených v ustanovení § 109 odst. 8 písm. g) zákona o silničním provozu, prokáže existenci „obvyklého bydliště na území České republiky“. Vyplývá tak například z odvolání žalobce proti prvoinstančnímu rozhodnutí, kde žalobce uvedl: „Jedna z listin (uvedená v ustanovení § 109 odst. 8 písm. g) zákona o silničním provozu) je pro doložení vazeb a splnění podmínek zákona naprosto dostačující. Pokud měl správní orgán pochybnost o účelovosti pobytu žadatele, mohl vyslechnout pronajímatele, ale i tak by šel nad rámec díky zákona. Zákon považuje doložení těchto listin za dostačující a jiná argumentace neobstojí“. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 13.11.2013, č.j. 6 As 47/2013-68 (dostupný na www.nssoud.cz), v bodě 12 dospěl k závěru, že „pro splnění podmínky vymezené v § 82 odst. 1 písm. d) zákona o silničním provozu tedy nepostačí mít na území ČR přechodný pobyt v obecném smyslu, jak správně dovodil krajský soud, nýbrž ve smyslu definovaném ustanovením § 2 písm. hh) zákona o silničním provozu“. V bodě 14 rozsudku pak uvedl, že „totéž platí i pro otázku, zda se má podle zákona o silničním provozu jednat o přechodný pobyt formální (tedy pouhé právo na území České republiky přechodně pobývat, které by trvalo dostatečně dlouhou dobu), nebo o přechodný pobyt faktický, tedy skutečný fyzický pobyt na území státu. Krajský soud na str. 7 a 8 svého rozsudku přesvědčivě dovodil, že platí druhá možnost, tedy faktický pobyt“. Ustanovení § 109 odst. 8 zákona o silničním provozu stanoví, jaké listiny musí být přiloženy k žádosti o vydání řidičského průkazu, nikoli listiny, na základě kterých je správní orgán povinen udělit řidičské oprávnění a řidičský průkaz vydat. Ustanovení § 109 odst. 8 zákona o silničním provozu totiž nic nemění na znění ustanovení § 82 odst. 1 písm. d) ve spojení § 2 písm. hh) zákona o silničním provozu, resp. povinnosti žadatele tvrdit a prokázat konkrétní skutečnosti, na základě kterých bude nutné dospět k závěru, že má „obvyklé bydliště na území České republiky“. Zákon nestanoví, že řidičské oprávnění bude uděleno „osobě, která předloží některou ze zde zmíněných listin“, nýbrž stanoví, že bude uděleno „osobě, která má obvyklé bydliště na území České republiky“. Je tomu tak ze zcela prostého důvodu. Předloží-li totiž žadatel například potvrzení o přechodném pobytu podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky, doloží, že je oprávněn na území České republiky přechodně pobývat, nikoli však skutečnost, že na území České republiky skutečně pobývá. Na tom nemění nic ani ustanovení § 87n odst. 1 a 2 zákona o pobytu, podle kterého je potvrzení o přechodném pobytu na území veřejnou listinou a jeho držitel jím prokazuje své jméno, příjmení a ostatní jména, datum a místo narození, státní příslušnost, adresu místa hlášeného pobytu na území, rodné číslo a další skutečnosti týkající se přechodného pobytu na území. Potvrzení o přechodném pobytu na území je potvrzením o „adrese místa hlášeného pobytu na území“, nikoli o tom, že se držitel potvrzení na této adrese zdržuje v rozsahu definovaném v ustanovení § 2 písm. hh) zákona o silničním provozu. Skutečnost, že byla prokázána „adresa místa hlášeného pobytu na území“ tak nevypovídá nic o tom, zda žalobce má na této adrese „obvyklé bydliště na území České republiky“ ve smyslu ustanovení § 2 písm. hh) zákona o silničním provozu.”

23. Žalobce byl výzvou ze dne 19. 1. 2022 prvoinstančním orgánem vyzván k prokázání obvyklého bydliště ve smyslu § 2 písm. hh) zákona o silničním provozu, přičemž v obsahu výzvy bylo popsáno, co se obvyklým bydlištěm rozumí.
24. Žalobce však v reakci na tuto výzvu nepředestřel věrohodnou skutkovou verzi reality, základě které by bylo možné dospět k závěru o existenci obvyklého bydliště žalobce na území České republiky, a která by se teprve mohla stát předmětem dokazování. Žalobce je konkrétním způsobem nepopsal časový rozsah stejně tak jako důvody svého pobytu na území České republiky. Nelze tedy dospět k závěru, že žalobce tvrdil pro rozhodnutí věci podstatné skutečnosti, natož že je prokázal.

25. Potvrzení o přechodném pobytu, nájemní smlouva, potvrzení o zdravotním pojištění, řidičský průkaz dokládají, že žalobci bylo vydáno potvrzení o přechodném pobytu, že mu svědčí nájemní právo, že má zdravotní pojištění, že má v řidičském průkazu uvedené místo pobytu, avšak nedokládají, a to ani ve svém souhrnu, zda žalobce skutečně pobývá na územní České republiky v rozsahu vyžadovaném ustanovením § 2 písm. hh) zákona o silničním provozu.

V.

Rozhodnutí soudu

26. Soud neshledal žádný z žalobcem uvedených žalobních bodů důvodným, a proto žalobu podle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl, neboť není důvodná.

VI.

Odůvodnění neprovedení důkazů

27. Soud neprovedl žádný z žalobcem navržených důkazů, neboť jejich provedení nebylo nezbytné k posouzení důvodnosti či nedůvodnosti žaloby.

VII.

Náklady řízení

28. Podle § 60 odst. 1 s.ř.s. by měl právo na náhradu nákladů řízení žalovaný, když měl ve věci plný úspěch. Jelikož žalovanému žádné důvodně vynaložené náklady nevznikly, rozhodl soud, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost. Kasační stížnost musí být podána do dvou týdnů po doručení rozsudku. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu; lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

Plzeň 21. srpna 2023

Mgr. Alexandr Krysl v.r.
předseda senátu